

373.3(07)

B 43

Міністерство освіти України
Інститут змісту і методів навчання
Криворізький державний педагогічний інститут

**ВИКЛАДАННЯ І ВИХОВАННЯ
В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКОЛИ**

Навчальний посібник

В и п у с к 3

Київ - 1998

ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ

УПРАВЛІНСЬКО-ПЕДАГОГІЧНИХ ФУНКЦІЙ

/Н. А. Овчаренко/

Виховання та навчання сучасного вчителя – складний багатогранний процес. Основними напрямками для поглибленого розвитку професійних якостей є:

- удосконалення змісту освіти;
- пошук шляхів реалізації управлінсько-педагогічних функцій.

Вивчення стану шкільної практики свідчить про наявність суперечностей між якістю професійної підготовки вчителя та результативністю його діяльності. Ці суперечності існують тому, що традиційно викладачі педагогічного вузу потребують від майбутніх учителів глибоких знань щодо предмету, але при цьому управлінсько-педагогічні вміння студентів ніби усуваються на другий план. Педагогічна майстерність майбутнього вчителя не проявиться, якщо не буде органічного поєднання цих двох сторін.

Управлінсько-педагогічна робота вчителя освітлюється в багатьох дослідженнях неповно: про направленість цієї роботи можна знайти лише окремі думки недостатньо підкріплені фактами. Пояснити це можна тим, що організаційні риси в праці вчителя важко зафіксувати, а іноді з позиції досліджувача, недостатнім його інтересом до управлінсько-педагогічних функцій, недооцінюванням їх значення.

Все це вимагає створення такої методики, котра дозволила б успішніше підготувати майбутніх учителів до реалізації управлінсько-педагогічних функцій. Дана методика запроваджена в процесі організації педагогічної практики в початкових класах.

Удосконалення педагогічної практики, тобто її організації, в даних умовах передбачає:

- керівництво нею з боку викладача з досвідом, що не тільки володіє знаннями з предмету, а і допомагає організувати навчально-виховну роботу в класі;
- експериментальне проведення уроків з дотриманням таких умов:
  - 1/ розділення класу на проблемні групи;
  - 2/ введення до навчального процесу дидактичних ігор.
- самостійне виконання студентами-практикантами письмових

завдань, мета яких – дослідження емоційного стану молодших школярів після впровадження нових форм організації уроку;

– проведення конкурсу на краще організований урок.

Проводячи з молодшими школярами бесіди, читаючи казки, вивчаючи музичні твори, майбутні вчителі самі шукають нові шляхи організації уроку, щоб діти могли найкраще засвоїти навчальний матеріал. Викладач-консультант навчає, допомагає студентам, як ефективно керувати навчальним процесом під час уроку, а також – розподілу часу складових частин уроку, доповнювати і змінювати навчальний матеріал, дати поради учням щодо їх особистих проблем в організації навчання. Організовуючи навчальну роботу учнів, майбутні вчителі перевіряють і своє вміння виконувати управлінсько-педагогічні функції.

В процесі проходження педагогічної практики в початковій школі, студенти зробили важливий висновок, що вміння керувати навчальною роботою неможливе без педагогічної техніки. Адже комплекс таких прийомів: показ, пояснення, жест, міміка та под. – набувають особливої ваги саме в роботі з молодшими школярами. Вміння ефективно користуватись ними в різні моменти роботи з учнями допомагає майбутнім учителям успішно реалізувати управлінсько-педагогічні функції.

Звичайно, не всі студенти педагогічного Інституту є обдарованими педагогами, але доцільно згадати вислів А.С.Макаренка про те, що учитель має володіти основними вміннями "проектувати в людині найкраще, найсильніше, найцікавіше".

Випускники педагогічних Інститутів зустрічаються з великою кількістю труднощів, нездоланих через недостатню підготовку молодих викладачів до роботи в школі.

Між тим, вузівська освіта дозволяє майбутнім учителям оволодіти основами управлінсько-педагогічної діяльності. Для цього викладачам-методистам, студентам потрібно використовувати запропоновану, як новітню, методику, що і піднесе майбутніх учителів на більш високий рівень професійної майстерності.